

Folkhälsomyndigheten
Anne-Lie Magnusson

Stockholm
2021-11-24

Vår referens
Pontus Lindström

Dnr
04707-2021

Remissyttrande om Förslag till Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2021:X) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19

Företagarna har beretts möjlighet att yttra sig om rubricerat förslag. Här följer våra synpunkter.

Förslagen i korthet

Folkhälsomyndigheten föreslår att en anordnare av en allmän sammankomst eller offentlig tillställning inomhus ska vidta en rad åtgärder för att minska spridningen av det virus som orsakar sjukdomen covid-19. Därutöver föreslår myndigheten att ett arrangemang med fler än 100 deltagare, där så kallade vaccinationsbevis *inte* används, endast får ha sittande publik, begränsad storlek på sällskap och att sällskapen placeras åtskilda. Förslaget innebär att det inte kommer vara möjligt att till exempel anordna dans eller att ha stående publik på en konsert eller ett idrottsevenemang för fler än 100 deltagare inomhus i de fall anordnaren väljer att inte använda vaccinationsbevis. Folkhälsomyndigheten motiverar åtgärderna med en risk för ökad smittspridning under de kommande veckorna vilket kan komma att belasta sjukvården. Regelverket ska träda i kraft den 1 december 2021.

Vidare föreslås ett särskilt regelverk för mässor där arrangörer ej kommer ges möjlighet att nyttja vaccinationsbevis. Arrangörer av mässor ska i stället vidta en rad smittskyddsåtgärder, bland annat att utforma gångar mellan försäljningsplatserna och monterarna så att trängsel undviks.

Enligt regeringens beslut från den 24 november 2021 ska anordnaren av sammankomsten eller tillställningen vid inpassage verifiera vaccinationsbevisets äkthet och kräva legitimation. De anordnare som använder vaccinationsbevis ska enligt Folkhälsomyndigheten även ha en rutin för hur kontrollen av vaccinationsbeviset ska genomföras.

Företagarnas synpunkter

Företagarna ser en rad problem med de rubricerade förslagen och avstyrker att vaccinationsbevis införs den 1 december 2021.

Företagarna har under hösten yttrat sig om delar av de rubricerade förslagen i samband med remitterandet av promemorian *Vaccinationsbevis som smittskyddsåtgärd* (S2021/06359).¹ Företagarna avstyrkte då förslaget om vaccinationsbevis med motiveringen att förfarandet strider mot en rad grundlagsfästa rättigheter och att övertygande skäl för behovet av införande av krav på vaccinationsbevis inte förelåg. Företagarna anser fortfarande att Folkhälsomyndigheten ej på ett tillräckligt sätt, med hänvisning till en framtida ökad smittspridning, motiverar behovet av den här typen av långtgående inskränkningar i mötes- och näringsfriheten. I avsnitt 8 av konsekvensutredningen anges att Folkhälsomyndigheten anser att det föreslagna regelverket "är en

¹ Remissyttrande Företagarna, 2021-09-22: <https://www.foretagarna.se/politik-paverkan/remisser/2021/promemorian-vaccinationsbevis-som-smittskyddsatgard/>

proportionerlig och adekvat åtgärd” – trots att ingen redovisning görs av hur denna proportionalitetsbedömning skett.

Erfarenheter av införande av vaccinationsbevis från andra länder - till exempel Belgien, Italien, Nederländerna, Frankrike och Österrike - är att det riskerar att bidra till stora motsättningar i samhället med ibland våldsamma demonstrationer.

Företagarna har förståelse för att såväl Folkhälsomyndigheten som regeringen ser med oro på en eventuell ny våg av smittspridning under de kommande vintermånaderna, och att man i förebyggande syfte vill vidta åtgärder som fortfarande möjliggör för näringsidkare och arrangörer att kunna bedriva sina verksamheter.² Att som alternativ lösning gå fram med omfattande restriktioner som inskränker näringsfriheten för samtliga aktörer hade enligt Företagarna varit en ännu sämre lösning än införandet av vaccinationsbevis. Det regelverk som ska börja gälla redan den 1 december kommer dock omöjliggöra för en rad arrangörer att bedriva allmänna sammankomster och offentliga tillställningar, då regeringen ännu inte klargjort i detalj hur regelverket med vaccinationsbevisen rent praktiskt ska tillämpas.

Företagarna har under de senaste dagarna varit i kontakt med arrangörer som tvingats ställa in evenemang från den 1 december på grund av bristen på tydliga besked från regeringen och Folkhälsomyndigheten om den praktiska tillämpningen. Polismyndigheten och länsstyrelser som ger tillstånd och bedriver tillsyn på allmänna sammankomster och offentliga tillställningar har inte heller kunnat svara näringsidkare om hur regelverket kommer att se ut.

Företag som saknar digitala verktyg för biljettinsläpp är i brist på besked från regeringen och Folkhälsomyndigheten illa tvungna att ställa in eller skjuta upp sina evenemang. I de fall publiken och besökare, till viss eller stor del, utgörs av besökare från länder utanför EU (som inte omfattas av EU:s digitala covidbevis) kommer arrangörer i princip vara nödgade att utestänga besökarna. Regeringen har inte heller gett något besked om hur arrangörer av offentliga tillställningar ska kompenseras för hantering av vaccinationskontroller och eventuell intäktsminskning, vilket Företagarna anser är anmärkningsvärt. Inte heller har Folkhälsomyndigheten motiverat varför det endast är vaccinationsbevis som ska nyttjas för att säkerställa att besökare är smittfria, och inte alternativa lösningar i form av negativt provresultat och PCR-test, vilka ingår i EU:s så kallade digitala covidbevis, som enligt remissen är det verktyg som ska användas.

Vidare anser Företagarna att det är ytterst anmärkningsvärt att regeringen fattar beslut om det nya regelverket med vaccinationsbevis innan det finns ett färdigt verktyg som arrangörer kan nyttja för att kontrollera besökare. Slutligen saknar Företagarna ett tydligt besked från Folkhälsomyndigheten och regeringen om planerat slutdatum för när systemet med vaccinationsbevis ska upphöra.

I det fall regeringen, trots alla nämnda problem som är sammankopplade med de aviserade förslagen, väljer att implementera regelverket, bör detta ske senare än den 1 december. Den 15 december hade enligt Företagarna varit ett mer lämpligt datum, då det möjliggör för arrangörer av offentliga tillställningar och allmänna sammankomster att, åtminstone i något högre utsträckning, bättre kunna planera för genomförandet av evenemanget.

Pontus Lindström
Näringspolitisk expert
Företagarna

Fredrik Östbom
Samhällspolitisk chef
Företagarna

² Det ska dock noteras att Folkhälsomyndigheten själv i konsekvensutredningen, avsnitt 7, bedömer det som mest troligt att smittutvecklingen under vintermånaderna kommer att följa scenario 0 nationellt, med scenario 1 i vissa regioner – alltså låg till måttlig ökning av kontaktintensiteten, med mindre ökning av antalet i behov av sjukhusvård än motsvarande period 2020.